

MEEDOEN

Samen aan de slag

9 verhalen over de positieve effecten van meedoen

Colofon

Landelijk Programmteam NOV:

Adam van Bergeijk en Sandy dos Reis

Interviews en fotografie:

Annemieke Dubbeldeman (verhalenmaker.nl)

Vormgeving: Suggestie & illusie (illusie.nl)

2023

Meer weten over #Meedoen?

Ga naar www.nov.nl/meedoen voor algemene informatie over het project.

Ook kun je terecht bij projectleider Adam van Bergeijk, a.vanbergeijk@nov.nl.

De tekst en foto's zijn van Vereniging NOV en de AZC-bewoners. Je mag ze alleen met toestemming van Vereniging NOV kopiëren en gebruiken.

Over het programma #Meedoen

#Meedoen is een programma van NOV i.s.m. COA en lokale vrijwilligerscentrales. Sinds 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering van kracht. Daarin staat meedoen centraal voor zowel asielzoekers als statushouders. De #Meedoenbalies zorgen ervoor dat azc-bewoners vanaf dag één hun talenten in Nederland kunnen inzetten en meedoen in de maatschappij. Op 38 azc-locaties zijn #Meedoenbalies ingericht waar coördinatoren van azc (bekostigd vanuit SZW-subsidie voor COA) en coördinatoren van de lokale vrijwilligerscentrales in gesprek gaan met bewoners en deze activeren in hun participatiemogelijkheden binnen en buiten de opvanglocatie. Samen zoeken ze naar maatwerk en passend aanbod en dragen ze bij aan het opbouwen van het persoonlijk portfolio ten behoeve van de 'warme overdracht' naar de toekomstige gemeente van huisvesting.

Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk

#Meedoen = een win-winsituatie

Jezelf ontwikkelen, een bijdrage leveren, je netwerk vergroten en je gewaardeerd voelen. Het zijn een aantal redenen waarom mensen zich graag vrijwillig inzetten. Voor bewoners van het azc blijken er nog andere voordelen bij te komen: ze leren de Nederlandse taal en cultuur sneller (kennen) en hebben door een positieve invulling van hun tijd ook minder stress. Dit blijkt wel uit de verhalen die we hebben opgetekend.

#Meedoen is een samenwerkingsproject van Vereniging NOV, COA en vrijwilligerscentrales. Op steeds meer locaties wordt een balie opgericht waar azc-bewoners naar toe kunnen om te ontdekken welke sociale, creatieve of sportieve activiteiten in de omgeving te doen zijn en waar ze zich vrijwillig kunnen inzetten. Op deze manier krijgt inburgering vanaf dag één door #Meedoen een heel praktische en positieve invulling. Zoals een van de geïnterviewden het treffend formuleert: 'Inburgering leer je niet alleen uit een boek'. Het is nog een win-winsituatie ook, want maatschappelijke organisaties maken kennis met getalenteerde en gemotiveerde vrijwilligers die ook in deze tijd nog steeds onmisbaar zijn.

Joost van Alkemade, directeur Vereniging NOV

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers is al 29 jaar verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van mensen die vaak huis en haard hebben moeten verlaten. In al die jaren zien we telkens weer hoe gemotiveerd onze bewoners vaak zijn om in Nederland een nieuw leven te beginnen. Bewoners met talenten en ervaring, die graag hun bijdrage aan de samenleving leveren, zoals ze dat in hun land van herkomst ook deden. Helaas zien wij ook dat ze daar meestal lang op moeten wachten. Te lang. Het COA wil dat bewoners in die (juridische) wachtfase zo snel mogelijk actief kunnen worden in onze samenleving.

Door mee te doen komen bewoners in contact met Nederlanders en de cultuur en creëren ze maatschappelijke meerwaarde door bij te dragen aan de lokale samenleving. Niet in de laatste plaats geeft meedoen betekenis aan het leven van mensen. Ik denk dat de #Meedoenbalies daar een belangrijke bijdrage aan kunnen leveren! Ik ben trots dat we die samen met NOV en vrijwilligers (centrales) hebben opgezet en dat er al meer dan 56.000 matches zijn gemaakt tussen asielzoekers en maatschappelijke initiatieven en organisaties. Ik hoop dat we met #Meedoen in de toekomst nog veel meer voor onze bewoners kunnen betekenen.

Joeri Kapteijns, bestuurslid COA

Ahmed en Dalia volgen elk hun eigen weg

Het raam van de plek waar Ahmed elke woensdag zit, kijkt uit op de honderden fietsen van azc-bewoners. Die van hem staat er ook tussen en verlaat elke dag het azc, want stilzitten, dat doet Ahmed niet. Dalia woont intussen niet meer op het terrein, maar met vier broers en zussen in Deventer.

De woensdag is om te helpen bij de #Meedoenbalie, de vrijdag altijd voor het zorgcentrum Ludgerus en de andere dagen is Ahmed te vinden bij de activiteiten voor The Colorful Circle en doet hij allerlei klusjes voor wie het maar vraagt. Er komen vele ap-pjes op een dag binnen en hij zou niet anders willen, want niks doen is geen optie. “Als ik lekker bezig ben, slaap ik beter. Dan heb ik het gevoel dat ik iets nuttigs heb gedaan.”

Leuk om bezig te zijn

In zijn thuisland Irak werkte Ahmed voor grote organisaties die zich bezighouden met kinderen, welzijn en sociale cohesie. Eenmaal in Nederland wilde hij

al snel zijn dagen vullen. “Ik zag de oproep voor de #Meedoenbalie en binnen de kortste keren ging ik naar organisaties toe om vrijwilligerswerk te doen.” Bij zorgcentrum Ludgerus staat hij achter de bar om koffie en thee uit te delen aan ouderen die aan het bridgen, sjoelen of bingoën zijn. “Dat doe ik elke vrijdag, maar ze bellen ook regelmatig of ik nog een andere dag wil komen en dat doe ik dan. Ik vind het ook heel leuk om bezig te zijn voor de The Colorful Circle, dat is een organisatie die kinderen van allerlei culturen verbindt door activiteiten. Het doel is om respect, acceptatie en communicatie te bevorderen. Veel kinderen spreken geen Nederlands, dus dan is het handig als ik erbij ben. Ik leg de waarden van de

“

Dat je echt ergens kunt helpen, voelt goed.

”

organisatie uit en wat we gaan doen. De kinderen gaan altijd heel leuk met elkaar om, dat is mooi om te zien.”

Een grote vriendenkring

Niet alleen slaapt Ahmed beter als zijn dagen gevuld zijn, ook is het goed voor zijn zelfvertrouwen. “Dat je echt ergens kunt helpen, voelt goed.” Door alle vrijwillige inzet heeft Ahmed intussen een zeer grote vriendenkring. “Vooral Nederlanders. We komen veel bij elkaar over de vloer en ik help ook met allerlei klusjes. Ik vind dat ik een bijdrage moet leveren aan de maatschappij, want ik ben jong en gezond. Elkaar helpen is ook goed, zo krijg je een sterke gemeenschap. Het maakt me gelukkig. Laten we in vrede leven, elkaar begroeten, elkaar helpen en met liefde en respect met elkaar en de wereld omgaan.”

Positieve energie

Dat bezig zijn goed voor je is, vindt ook Dalia. Anders dan Ahmed is ze nog niet vrijwillig actief en wil ze eerst nog beter de taal leren. “Ik wil heel graag

dingen doen, maar ik spreek nog geen Nederlands en wil dat eerst meer leren, zodat ik dan ook meer durf te doen. Dan wil ik graag helpen bij kleding maken op het azc.” Waar de meer outgoing Ahmed denkt dat je juist door vrijwilligerswerk beter de taal leert, wil de introverte Dalia het rustiger aan doen. Wel is ze gestart met danslessen. “Van Ahmed hoorde ik van de #Meedoenbalie en ben langsgegaan. Daar maakte ik kennis met de danslessen en nu doe ik elke maandagavond Jazzfunk. Het geeft me positieve energie en bewegen is gezond. Ik leer ook nieuwe mensen kennen.” Ook al bewandelen ze elk een eigen pad in een ander tempo, over één ding zijn ze het eens: bezig zijn is goed voor je. #

Ahmed en Raman leren de regio, inwoners en cultuur kennen

De hele zomer waren ze op festivals te vinden. Net zoals veel andere jongeren in Nederland. Toch was de situatie van Ahmed en Raman anders: ze waren er niet als bezoeker, maar als vrijwilliger. Via de balie van #Meedoen gaan ze naar allerlei vrijwilligersklussen en brengen ook nog andere bewoners van het azc op de been op te helpen.

De twintigers kennen elkaar pas echt een aantal maanden, sinds ze in Almelo wonen. Ervoor studeerden ze beide aan de universiteit in Turkije: de één elektrotechniek en de ander mediacommunicatie. Via Facebook kenden ze elkaar al een beetje, maar het was toevallig dat ze hier in hetzelfde azc kwamen.

De regio, hun inwoners en de cultuur leren kennen

Raman en Ahmed komen uit Jemen, zijn slim, spreken meerdere talen en houden van aanpakken. Daarom helpen ze elke maandag bij het promoten

van vrijwilligersactiviteiten onder hun medebewoners. In de paar maanden tijd dat ze in Twente zijn, hebben ze zelf ook al veel gedaan. “Bij de festivals hebben we opgebouwd, waren we gastheren en erna hielpen we met afbouwen. Dat hebben we onder andere bij het zomerfestival in het stadion van Almelo, bij het oogstfestival en de pop-expo gedaan.”

Dat de mannen nog geen Nederlands spreken is geen probleem. “Veel mensen praten Engels. Bij een van de feesten werd er in dialect gezongen; dat

“

Het is gewoon goed als je om je heen mensen Nederlands hoort praten, daar leer je van.

verstonden een paar andere Nederlandse vrijwilligers ook niet, dus toen zaten we even in hetzelfde schuitje. Het is gewoon goed als je om je heen mensen Nederlands hoort praten, daar leer je van.” Dat ze daarnaast meteen de regio, hun inwoners en de cultuur leren kennen vinden ze net zo belangrijk.

Genoeg tijd

Naast de feesten, hebben Raman en Ahmed helpen bouwen aan een soort buurthuis. “Daar komt een taalschool voor kinderen, waar ze ook kunnen spelen en gamen. Er moest daar heel veel gegraven worden voor leidingen, zwaar werk. Gelukkig hadden we door een oproep te doen veel hulp van onze vrienden hier. Dat zijn allemaal mannen uit met name Jemen. Je ziet dat zij het vaakst aanwezig zijn om te helpen, waarschijnlijk omdat we ze direct vragen en ze veel tijd hebben. We doen naast de klussen ook veel andere dingen samen, zoals koken, fietsen en kletsen.”

Bezig zijn is belangrijk

Ahmed vindt het prettig om van alles te doen. “Mensen in het azc komen veelal uit stressvolle situaties en dan is bezig zijn echt belangrijk. Alleen maar in je kamer zitten is niet fijn.” Niet alleen brengt het vrijwillig inzetten positieve energie, ook voelen ze dankbaarheid. Raman herinnert zich een oudere man die ze met de tuin hebben geholpen. “Hij is overleden. Zijn buurvrouw was ook bij hem betrokken en dankbaar voor onze hulp. Ze geeft nu taalles aan een van de jongens uit onze vriendengroep. Zulke contacten zijn fijn.” Een van de mensen van wie ze ook veel leren is hun medevrijwilliger van de #Meedoen-balie Stephan: niet alleen horen ze via hem de taal, ook geeft hij ze graag het recept van de hutspot die hij voor ze maakte. “Lekker was dat!” #

Benazeer, Amanullah en Shakila zetten hun talenten in

Het moet een gezellige boel zijn als de hele Afghaanse familie bij elkaar is. Alleen met twee zussen en één broer samen is het namelijk al een vrolijke bedoening. Benazeer, Amanullah en Shakila blikken terug op een bewogen jaar vol vrijwilligersklussen in Arnhem.

De oudste van het stel, Amanullah, praat graag en kan zich ook redden in het Engels. Zus Benazeer heeft ook veel te vertellen, maar kan dat nog alleen in de eigen taal, Dari. Shakila, de jongste, kan zich zelfs na een jaar hier te zijn, al aardig verstaanbaar maken in het Nederlands. De ouders van het drietal waren met twee jongere zusjes en een broertje al een poosje in Nederland toen een jaar geleden ook Amanullah, Shakila en Benazeer met hun grootouders volgden. Na Harskamp en Nijmegen kwamen ze in het azc van Arnhem te wonen.

Heel veel vrijwilligersklussen

Eenmaal gesettled, begon het te kriebelen. Want stilzitten is niks voor de drie. Zodra ze praten over alle vrijwilligersklussen die ze via de #Meedoenbalie hebben gedaan, buitelen ze bijna over elkaar heen. “Weet je nog met die kinderen die gingen hardlopen en dat ze toen ook verse groenten en fruit kregen?” “Oja, en we hebben gekookt in het buurthuis.” “Verkeersleiders bij die wielrenwedstrijd voor vrouwen!” Een waterval van Dari, Engels en Nederlands. Ze hadden allemaal hun favoriete klussen.

“

Alles is nieuw, dus als je de taal en cultuur wilt leren kennen, moet je gewoon dingen gaan doen.

Voor Amanullah is het helpen van mensen het allerbelangrijkst en ook het opruimen van zwerfafval rondom het azc was iets waar Amanullah veel vol-doening uit haalde. “Het was fijn om bezig te zijn, ik help graag, dus vond het wel leuk om me vrijwillig in te zetten.” Shakila vond vooral het koken in het buurthuis leuk en voor Benazeer was het maken van kleding in een naaiatelier iets waar ze erg blij van werd. Er komt een smartphone tevoorschijn. Benazeer laat foto's met de meest prachtige tekeningen zien. Ze wil graag kledingontwerper worden. Haar zus heeft weer hele andere ambities; die ziet zichzelf als tandarts werken. In Afghanistan zat ze al in het derde jaar van de studie, toen ze moest vluchten. En Amanullah heeft ook een duidelijk doel voor ogen: sportverslaggever worden. Dat hij daarvoor goed Nederlands moet spreken, weet hij en daarom wordt er hard geleerd.

Een win-winsituatie

De vrijwilligersklussen hebben goed geholpen in het eerste jaar na aankomst in Nederland. “Alles is nieuw, dus als je de taal en cultuur wilt leren kennen, moet je gewoon dingen gaan doen.” Dat sommige mensen lastig het lastig vinden om die stap te nemen, snappen ze wel. “Mensen schamen zich omdat ze de taal niet spreken, maar ze moeten niet bang zijn en gewoon hun talenten laten zien. Het is een win-win-situatie: jij helpt waar het nodig is en leert ondertussen de taal, cultuur en mensen kennen.”

Recent zijn ze in Breukelen neergestreken. De zussen zijn veel samen in hun gezamenlijke appartement en hun broer brengt graag tijd door bij de andere familieleden. Nu ze net zijn verhuisd, zijn ze vooral bezig om het huis op orde te krijgen. Ook wordt er hard gestudeerd op de taal. Binnenkort is het tijd om weer meer onder de mensen te komen en gaan ze kijken wat er allemaal in hun nieuwe woonomgeving te doen is qua vrijwilligerswerk. #

Farhad doet veel vrijwilligersklussen

Elke dag wandelt Farhad met zijn hond over de dijk van Gendt, waar hij woont. Op zijn Instagramaccount plaatst hij trots foto's van het landschap en de mooie luchten, want Nederland, dat is toch wel het mooiste land ter wereld, vindt hij. En sociaal bovendien, net als hijzelf.

Zes jaar geleden vluchtte de fotograaf uit Iran en kwam in Nederland terecht in het azc van Arnhem. Zijn medebewoners waren mannen, vrouwen en kinderen vanuit allerlei hoeken van de wereld die pas net in het land waren. Intussen woont Farhad met zijn twee kinderen elders in Gelderland, runt een eigen pizzeria en blikt terug.

Heel gezellig

Op een dag kwam Farhad terecht bij de voorloper van de #Meedoenbalie om te kijken of hij wat vrijwilligersklussen kon doen. “Het leek me een heel goede manier om de taal te oefenen en nieuwe mensen te leren kennen.” Een van die nieuwe mensen was een oude dame. Hij kwam bij haar terecht

via een oproep voor het onderhouden van een tuin. Farhad begaf zich naar het opgegeven adres en trof daar een minituintje aan, waar eigenlijk niet zo veel aan te doen was. “Oh nee joh, ga lekker zitten, zei die mevrouw, we gaan gewoon koffiedrinken en kletsen. Heel gezellig was het, drie uur later ging ik pas weg! Ik heb mijn nummer achtergelaten en ik ben nog een aantal keer langs geweest, ook met lekker Iraans eten.”

Gewone mensen in een bijzondere situatie

Zulke contacten zijn goud waard voor Farhad. “Het is goed dat mensen van binnen het azc en mensen van erbuiten met elkaar in contact komen. Zo kunnen de bewoners de taal leren en inwoners van Nederland

“

Het is goed dat mensen van binnen het azc en mensen van erbuiten met elkaar in contact komen.

zien dat wij ook maar gewone mensen zijn, alleen in een bijzondere situatie.”

Omdat hij zo snel de Nederlandse taal oppikte en ook Arabisch, Engels en zelfs wat Farsi en Urdu spreekt, werd hij op den duur ambassadeur van het project. Hij werd de schakel tussen de bewoners en de klussen. Naast zijn inzet in het azc, werd hij ook als vrijwilliger bij Bazar54 in Arnhem. In deze winkel kunnen nieuwkomers voor een piepklein bedrag aan spullen komen, die zijn gebracht door Arnhemmers. “Borden, pannen, kleding, speelgoed; twee dagen in de week sorteren we alles wat we binnenkrijgen, maken we het schoon en stallen het uit. Op dinsdag komen dan de inwoners van het azc kijken wat ze kunnen gebruiken.”

Dankbaar

Farhad functioneert net als bij het azc ook bij de Bazar54 als een coördinator en tolk, want zijn medevrijwilligers komen uit niet alleen uit Nederland,

maar ook uit Irak, Syrië, Afghanistan en Turkije. Ook de mensen die spullen komen halen, spreken nog lang geen Nederlands en ook dan is het handig dat Farhad aanwezig is. “Het mooist vind ik om te zien hoe dankbaar mensen met de spullen zijn. Kinderen kijken in de speelgoedhoek hun ogen uit. ‘Mogen we dit echt meenemen?’ vragen ze dan. Als zij blij zijn met de spullen, dan ben ik het ook!” Hij straalt als hij erover vertelt en is ook zelf een dankbare man. “Ik ben erg blij in mijn dorp te wonen, de mensen hier zijn zo aardig.” Op zijn wandelingen buiten maakt hij graag een praatje. “Ik ben sowieso heel blij dat ik in Nederland mag wonen met al die lieve mensen.” #

Karama voelt zich gewaardeerd

Een intensieve vlucht uit een land in oorlog en het afwachten op een verblijfsvergunning in Nederland geeft stress. Daarom is Karama moe. Gelukkig zijn er momenten van verlichting, vooral als ze ergens kan helpen en ze zich gewaardeerd voelt.

Ze nipt van haar cappuccino in ontmoetingsplek A Beautiful Mess, pal naast het azc in de Utrechtse wijk Oog-in-Al. Deze moeder van twee dochters, vrouw en schoonzus, woont met haar familie in één van de kamers. Daar waar de ventilator voor het raam staat. De mensen die net uit het gebouw lopen kent ze. “Ik ken iedereen hier wel, want ze weten me allemaal te vinden.”

Een beetje trots

Karama spreekt Engels en ook al behoorlijk Nederlands en dat is heel waardevol op een plek waar nog weinig mensen een andere taal dan de eigen spreken. “Soms voel ik me zelfs een beetje een manager,

omdat iedereen altijd bij me komt met vragen. Ze spreken me aan in de gangen en kloppen zelfs op mijn deur.” Ze zegt het met een beetje trots in haar stem. Maar het maakt ook moe, want nee zeggen, doet Karama niet graag. “Niet iedereen snapt de taal van formulieren en ook bij de huisarts is er hulp nodig met de communicatie. Als mensen je nodig hebben, moet je er gewoon voor ze zijn.”

Zorgen en stress even helemaal weg

De medebewoners kennen Karama niet alleen vanuit de wandelgangen, maar ook van de #Meedoenbalie waar ze eenmaal per week te vinden is om te vertalen tussen de bezoekers en de mensen van

A woman with her hair in a ponytail, wearing a black sweater, is sitting at a table. She is holding a white cup of coffee with a saucer and a cookie. She is looking off to the side with a thoughtful expression. The background is a blurred indoor setting, possibly a cafe or office.

“

Ik heb altijd
veel plezier in
vrijwilligerswerk,
het geeft een
goed gevoel.

de balie. “Ik vertaal de activiteiten die aangeboden worden en hoor wat de bezoekers zelf in gedachten hebben om te doen aan vrijwilligerswerk. De één denkt aan de kringloopwinkel en de ander aan tuinieren.” Zelf komt Karama als vrijwilliger graag in een zorgcentrum in de buurt. “Twee dagen per week ben ik er. De ouderen doen me denken aan mijn eigen ouders, die er niet meer zijn, en ik ben dol op ze. En zij op mij. ‘Hee zus, ben je er weer!’ hoor ik als ik kom.” Karama en de bewoners van het verzorgingshuis praten veel. Ook zingt de Irakese Arabische liedjes. De ouderen verstaan het wel niet, maar mooi vinden ze het wel. Er is geen plek waar Karama liever is dan bij hen. Ze straalt als ze eraan denkt. “Die mensen voelen de liefde die je ze geeft en mijn zorgen en stress zijn even helemaal weg als ik bij ze ben. In die paar uur kan ik alles vergeten”

Een goed gevoel

Al sinds ze in Nederland aankwam acht jaar geleden, zet ze zich in. “Bij Resto VanHarte heb ik gekookt, omdat het er gezellig was, want van koken houd

ik niet eens per se. Ook heb ik getuiniert, naailes verzorgd, geholpen bij activiteiten in het azc en Engelse en Nederlandse les gegeven. Ik heb altijd veel plezier in vrijwilligerswerk, het geeft een goed gevoel. Soms is het wel wat veel wat ik doe.” Een beetje meer ontspanning, kan geen kwaad, dat ziet Karama zelf ook. Al eerder nam ze via de #Meedoenbalie deel aan een wandeltocht en Syrische dansles. Misschien dat ze eens kan kijken wat er nu aangeboden wordt. Yoga wellicht? #

Mohanad leert inburgeren in de praktijk

Wie Mohanad ontmoet en hem aan het woord hoort, zal niet geloven dat hij pas een jaar in Nederland is. De manier waarop de Nederlandse woorden en grammaticaal bijna perfecte zinnen uit zijn mond rollen, is verbazingwekkend. Hoe hij dat voor elkaar kreeg? Zelfstudie, sporten en vrijwilligerswerk!

Pas twintig jaar oud is hij en vol energie. De lijst met de dingen die hij de afgelopen tien maanden in Wageningen ondernam is lang. “Toen ik hier in het azc kwam, ben ik meteen naar de #Meedoenbalie gegaan, want ik wilde wat te doen hebben. Mijn eerste vrijwilligersklus was in een verzorgingshuis. Samen met de ouderen ging ik koken, maar dat bleek best lastig, omdat ik toen nog helemaal geen Nederlands sprak. Alles moest ik uitbeelden. Die dag besloot ik eerst maar heel snel en intensief de taal te gaan leren, want het leek me makkelijker als ik kon communiceren. Na drie maanden ging ik weer terug om te koken en de mensen daar waren heel erg verbaasd

dat ik ineens wel een beetje de taal sprak. Nu hoefde ik niet meer ‘snijden’ uit te beelden, maar kon ik het gewoon zeggen. Het was heel gezellig ook!”

Lekker in beweging zijn

De vrijwilligersklussen volgden elkaar in rap tempo op: tickets scannen bij een graffiti festival, Nederlandse les geven op het azc, wandelen en kletsen met ouderen en tolken bij de #Meedoenbalie. “Ik ga de kamers af om mensen uit te nodigen om langs te komen bij de balie en ik vertel wat er allemaal te doen is. Naast vrijwilligerswerk zijn er ook veel activiteiten, zoals muziek maken en creatieve dingen. Zelf heb

“

Het is belangrijk
om gezond te
blijven en contact
te hebben met
andere mensen.

ik deelgenomen aan sportieve activiteiten en doe ik dat nog steeds. Atletiek vind ik erg leuk om eens per maand te doen en ik zit nu in het zaalvoetbalteam hier in de stad. Dat ik dat kosteloos kon doen, was heel fijn. Niet alleen ben ik lekker in beweging, ook kan ik de taal oefenen met de andere voetballers, die allemaal Nederlands zijn.”

Inburgeren in de praktijk

Meedoen aan activiteiten, in het geval van Mohanad sporten, en vrijwilligerswerk geeft energie en motivatie. “Het lijkt me vreselijk om niks te doen te hebben en alleen maar op mijn kamer te zitten; ik zou er heel somber van worden en stress hebben. Nu ben ik steeds bezig geweest met sporten, vrijwilligerswerk en zelfstudie Nederlands.” Tijdens zijn gesprekken met mede-azc-bewoners vertelt hij over zijn eigen inspanningen. “Ik heb zelf ook van alles gedaan, het is gewoon een goed idee om door mee te doen met de maatschappij de taal te oefenen en de cultuur te leren kennen. Misschien is het spannend in

het begin, maar in het leven moet je gewoon alles proberen. Het is belangrijk om gezond te blijven en contact te hebben met andere mensen.”

Naast een baan bij een bedrijf in de techniek, gaat Mohanad binnenkort studeren en intrekken bij een gastgezin. “In afwachting van een eigen woning, kan ik dan alvast met de studie beginnen en van die familie nog meer leren over hoe dingen in Nederland gaan. Ik ben daar heel erg blij mee, want inburgeren leer je niet alleen uit boeken, maar vooral in de praktijk.” #

Mustafa zoekt het sociale leven op

Wanneer hij over zijn inzet voor het buurtcentrum praat, is er bij Mustafa blijdschap en ontspanning te zien. Hier voelt hij zich gewaardeerd en nuttig. Op deze plek kan hij geven en ontvangen. Thuis bij zijn buurtfamilie.

Al vanaf het eerste moment dat hij in het land kwam, begon Mustafa met een zelfstudie Nederlands. Eerst door te lezen en leren en zo snel als het kon in de praktijk door vrijwilligerswerk. Na zijn aankomst in het azc van Almere, vroeg hij zich af wat hij kon doen. Op een dag zag hij mensen een gebouw in- en uitlopen en werd nieuwsgierig, want het zag er sociaal uit. Het bleek een van de buurtcentra van Almere te zijn. Bij de #Meedoenbalie werd hij naar een van de centra verwezen om te kijken of hij er zich kon inzetten als vrijwilliger. “Het is moeilijk ver weg van mijn familie te zijn en dus wilde ik graag het sociale leven opzoeken hier in de stad.”

Heel waardevol

Mustafa zag het al helemaal zitten: vlak voor zijn vlucht uit Turkije had hij nog een cursus tot barista gevolgd en hij wilde wel lekkere koffie voor de mensen uit de buurten maken. Eenmaal in buurtcentrum Cobra aangekomen, bleken zijn barista-skills niet erg inzetbaar te zijn, want de simpele koffiemachine had slechts één knop om te bedienen. Mustafa kan zelf wel om lachen om die herinnering, want positief als hij is, zocht hij gewoon andere bezigheden in het centrum. Intussen is hij gastheer en begeleider van verschillende groepen mensen die in het buurthuis bijeenkomen. Het buurtcentrum voelt voor Mustafa

A man with dark hair, wearing a dark blue button-down shirt and blue jeans, is sitting on a beige sofa. He is looking off to the side with a thoughtful expression. His right hand is resting on the back of the sofa. The background shows a living room with a white wall, a colorful abstract painting, and a potted plant on a table.

“
Ik voel me erg welkom
en krijg veel support bij
het leren van de taal.
Het is heel waardevol.

als een warm bad. “Ik voel me erg welkom en krijg veel support bij het leren van de taal. Het is heel waardevol.”

Enorm dankbaar

Bij allerlei festiviteiten is Mustafa ook van de partij. “Als er veel mensen nodig zijn, dan vraag ik mijn vrienden om te helpen. Die komen altijd. Met die groep hebben we zelf een keer een feest georganiseerd: een Turkse dag met lekkernijen en muziek. Op die manier maakte de buurt kennis met onze cultuur en mijn vrienden hadden ook wat zinvol te doen. Tegenwoordig helpen ze steeds meer hier.” Een van die vrienden is Rüştü. Wanneer hij vertelt over de ontmoetingen in het buurtcentrum, zijn de emoties voelbaar. “Een van de oudere mensen uit de buurt bood aan om taallessen te geven aan onze groep. Elke week zijn we met acht mensen bijeen met hem als taalcoach. Ik ben hem enorm dankbaar voor wat hij doet.”

Onderdeel van de buurtfamilie

De vrienden lachen als ze een herinnering ophalen. “Ons werd gevraagd op Burendag te komen schilderen. Leuk, dachten wij! Lekker creatief aan de slag met de kinderen uit de buurt. Wij hadden ons helemaal feestelijk aangekleed. Kwamen we aan, bleek het om het schilderen van bankjes te gaan. Dat was erg grappig.” De bankjes staan in de patio van het buurtcentrum, prachtig geverfd door de mannen en iedereen die het wil, kan er lekker even op zitten, alleen of gezellig samen.

De uitwisseling tussen verschillende culturen is belangrijk, vinden de mannen. Mustafa is heel blij dat hij in Nederland is gekomen. “Er zijn hier veel culturen en iedereen leeft samen. Een nieuw leven starten is moeilijk, maar vrijwilligerswerk doen helpt daarbij. Zo leer je mensen kennen en kun je de taal horen en sneller begrijpen. Ook buiten het buurtcentrum ontmoet ik de andere vrijwilligers. We drinken dan samen een drankje bijvoorbeeld. Ik voel me echt onderdeel van de buurtfamilie.” #

Winta weet hoe je onderdeel wordt van de Nederlandse cultuur

Uit eigen ervaring kunnen vertellen hoe belangrijk iets zal zijn, is altijd een plus. Zo is het ook met Winta, die de afgelopen twaalf jaar een hele reis heeft afgelegd om ervoor te zorgen dat ze nu helemaal onderdeel is van de Nederlandse cultuur, zich op haar plek voelt en leuk werk heeft.

Ze is woonbegeleider van gebouw één in het azc van Nijmegen. Daarmee is Winta verantwoordelijk voor een leefbaar en veilig klimaat en het eerste aanspreekpunt voor de mensen die in dat gebouw wonen. Ze komen bij haar voor dagelijkse zaken, zoals formulieren invullen, vragen hoe procedures gaan en om te weten wat waar ze iets in de stad kunnen vinden. Haar missie is om de bewoners zo zelfredzaam mogelijk te maken, want uit eigen ervaring weet ze hoe belangrijk dat is. “Toen ik twaalf jaar geleden vanuit Eritrea hierheen kwam, wilde ik zo snel mogelijk Nederlands leren en ergens iets gaan betekenen. Als je net als ik gewend bent om

altijd bezig te zijn in je leven, dan is stilzitten echt lastig. Ik sprak geen woord Nederlands in het begin, maar ben toch in een zorgcentrum in de buurt gaan helpen bij activiteiten. De eerste paar weken was het lastig, maar toen ze me leerden kennen en ook hielpen met wat woorden, ging het beter. Op een gegeven moment begon ik met een studie en kon ik er zelfs stage gaan lopen.”

Tijd goed besteden

Alle bewoners van ‘haar’ gebouw gunt Winta dezelfde ervaringen als zij had. Ze doet haar best iedereen in het azc te leren kennen. “Eens per week

“

**Het is belangrijk om
gewoon ergens te
beginnen, dan wordt
de weg vanzelf breder.**

hebben we hier de #Meedoenbalie en het is handig dat ik de juiste vrijwilligers bij klussen kan vinden.” Als ze merkt dat mensen schromen, omdat ze het moeilijk of spannend vinden, vertelt Winta over zichzelf. “Ik leg uit dat het in stappen gaat. Mensen leren de taal en cultuur kennen door vrijwilligerswerk en taalles. Taal is echt een barrière en veel mensen het liefst zo snel mogelijk betaald werken, zodat ze zelf in hun onderhoud kunnen voorzien. Maar dat kan nu eenmaal niet; daarom is het belangrijk dat ze opbouwen. Ik doe mijn best om mensen te activeren om meer sociale contacten te hebben, goed Nederlands te leren en vrijwillig aan de slag te gaan. Dat is goed voor hun ontwikkeling en zo worden ze zelfstandiger. Soms duurt het misschien wel lang met de asielpcedure, maar dat betekent niet dat mensen zelf stil moeten staan. Ze kunnen het beste hun tijd goed besteden.”

Belangrijk gewoon ergens te beginnen

Een van de projecten waar recent vrijwilligers voor heeft gemobiliseerd is een kookclub. “Binnenkort starten vijftien vrouwen op verschillende dagen in de week met koken bij een dagbestedingslocatie voor oudere mensen. Toen ik de vrouwen ging zoeken voor de klus, zei ik tegen ze dat ze tegen kans niet moesten missen. Het is belangrijk om gewoon ergens te beginnen, dan wordt de weg vanzelf breder. Ik zie dat de vrouwen er zin in hebben en dat is fijn om te zien.”

Winta zelf is ook toe aan een volgende stap op haar weg. “Het is tijd om dieper in sociale netwerken te duiken en mezelf nog meer te laten zien. Ook wil ik nog meer leren, mezelf ontwikkelen en mensen verbinden.” #

Yazen is graag positief bezig

In het centrum Hardenberg ligt de grootste koffiekamer van de gemeente. Bij binnenkomst valt meteen op: dit is een populaire plek. Er wordt gelachen en gepraat door mensen uit allerlei windstreken. Eén ding verbindt hen in elk geval: ze voelen zich hier op deze plek ver van huis in elk geval thuis. Zo ook Yazen.

Hij is een rustige verschijning, Yazen. Aan de manier waarop hij zich door de ontmoetingsplek van In-Beeld beweegt, zou je niet denken dat hij nog maar vier maanden in Hardenberg is. Hij lijkt iedereen te kennen en zich thuis te voelen hier op de plek van de #Meedoenbalie. “Ik ben erg graag hier. Iedereen is welkom, het is gezellig en er is genoeg te doen.”

Leren door te luisteren

Vanuit Jemen, waar oorlog heerst, kwam hij eerst in Wit-Rusland terecht. Hij leerde er in rap tempo Russisch, deed een Master Telecommunicatie Techniek en voelde zich genoodzaakt dat land weer te verlaten vanwege de onrustige situatie in Oekraïne.

Enmaal in Nederland had hij meteen een doel voor ogen. “De taal leren! Dat is heel belangrijk. Voor de taallessen in het azc is een wachtlijst, maar hier hebben we elke week een taalklas. En natuurlijk zijn er hier veel mensen die Nederlands spreken en door veel te luisteren kun je het ook al een beetje leren.”

Aan de slag gaan

In de huiskamer helpt iedereen elkaar. Bij het barretje zijn een paar mannen bezig een verse pot koffie te zetten, Yazen assisteert iemand bij een computerprogramma en in een andere hoek zijn mensen bezig met het klaarzetten van verfspullen. Elke dag zijn hier activiteiten om aan mee te doen: creatief

“

Ik voel me dankbaar en
nuttig om bezig te zijn.

en op het gebied van taal. Yazen is er alle dagen van de week te vinden als vrijwilliger. Iets wat hij heel belangrijk vindt. “Lekker bezig zijn is goed voor me. In het weekend, als de ontmoetingsplek gesloten is, vind ik het wat moeilijker. Daarnaast is het ook gewoon prettig om andere mensen te kunnen helpen. Omdat ik Arabisch, Engels en Russisch spreek, kan ik veel mensen helpen bij bijvoorbeeld formulieren invullen, afspraken maken en informatie opzoeken.” Als het aan Yazen ligt, gaat iedereen die nieuw in Nederland komt meteen aan de slag. “Het is goed om positief bezig te zijn. Ik zie als een stappenplan: de taal leren, erna of tegelijkertijd de Nederlandse cultuur en regels leren kennen en dan vrijwilligerswerk doen via de #Meedoenbalie.”

Dankbaar en nuttig

In de paar maanden tijd is de lijst met activiteiten waarbij hij hielp al heel lang: fietslessen, kledinzameling en -verkoop, helpen bij de taallessen, administratie en natuurlijk de vele potten thee en

koffie die hij voor zijn collega-vrijwilligers en andere bezoekers van de ontmoetingsplek zette. De sfeer bij InBeeld is fijn. “De mensen komen uit verschillende culturen, er is veel respect en we leren van elkaar. Het is goed om cultuur en informatie uit te wisselen en elkaar te helpen. Het brengt mensen samen.” Hoewel hij zijn familie elke dag mist, heeft hij door gewoon mee te gaan doen, al veel nieuwe vrienden. En ook heel belangrijk: ik voel me dankbaar en nuttig om hier zo bezig te zijn.” #

MEEDOEN